

Forgalomirányító lámpák épülnek

Szegeden, a Petőfi-Sándor és a József Attila sugárút, valamint a nagykörút kereszteződésénél az arra járók láthatják, amint munkások dolgoznak: aknt ásnak, átfúrják az úttest alatt. A földmunka voltaképpen előkészítése a fényjelző berendezés felállításának, amelyet ezeknek a kereszteződéseknek a forgalma igencsak időszerűvé tett.

Az I. kerületi tanács építési és közlekedési osztályán kapott felvilágosítás szerint a berendezések a Szegedi Tervező Vállalat és a VILATI tervei alapján készülnek. A most folyó földmunkákat a kommunális üzem végzi, a berendezések felszerelését pedig a VILATI. A földmunkák kissé elhúzódtak, mivel az úttest alatti átfúrásoknál váratlanul helyeken csatornába, vezetékbe ütköztek. Ennek ellenére, ha nem jön semmi közbe, a földmunkák a hónap végéig elkészülnek, és a lámpák május végére dolgozni fognak.

A kereszteződésekbe háromszínű lámpák kerülnek, de már olyanok, amely fénye nappal is jól látható. Még az erős napsütés sem zavarja a vezetőket a színek felismerésében. Az üveg mögött beépített ábrák lesznek a gyalogosok számára, és a haladási irány jelzése.

A lámpákat egyelőre nem végleges helyekre állítják, mivel néhány éven belül átépítik a kereszteződések, az úttestet szélesítik. (Ezekben a munkákban a KPM is részt vesz.) Eppen ezért az aknában tíz méterrel több ka-

belt hagynak tartalékként, hogy a lámpákat könnyen áthelyezhessék. A berendezéseket nyomtatott áramkörű, hosszú élettartamú automatika vezérli majd, amely ha a későbbiekben a kereszteződések bővítésére sor kerül, és már nem tudja ellátni feladatát, áthelyezhető más, kisebb csomópontra. A jelzőlámpákat világító KRESZ-táblák fogják kiegészíteni.

A munkát a három kerületi tanács közösen végzetteti el és arányosan megosztva fedezi költségeit, amely a két berendezésnél összesen 900 ezer forint.

Sz. I.

Erckutató készülék

Az NDK-ban új készüléket konstruáltak a szulfidércék felkutatására. Az érc jelenlétét annak alapján mutatja ki, hogy megméri a kőzet áramatbocsátó képességét.

A műszer két elektródán keresztül periodikusan egyenáram impulzusokat bocsát a kőzetbe. Két másik (mérő) elektróda egy oszcillográffal van összekapcsolva, amely a feszültséget felfogja és regisztrálja. Ilyen módon száz méter mélyen fekvő kőzeteket is fel lehet deríteni. A műszer áramforrásul egy 6 Volt feszültségű akkumulátortelep szolgál, amelynek teljesítménye 58 Amperóra. A készülék súlya 17 kilogramm.

A technológus, a konstruktőr és a vásárló

Az iparvállalatok tekintélyes része tavaly és tavalyelőtt is szép nyereséget könyvelhetett el. Ha azonban megnézzük, például fogyasztási cikkek előállítását gyárak árulistáját — nem mondom, hogy kivétel nélkül, de azért gyakorta — találunk olyan gyártmányokat, amelyek a 60-as években még megüthették a mértéket, de a 70-es években már esetleg nem szívesen találkozik velük a vevő. A szép nyereségeket ugyanak-

kor a jelenlegi termékek forgalmazásával érték el a gyárak, s így a magas bevételek „elalthatják” a vállalatokat. Ráadásul néhány fogyasztási cikkből ki sem tudták elégiteni a keresletet, ez pedig méginkább azt a látszatot keltheti, hogy elég csak a kapacitást bővíteni, s akkor hosszútávon kielégítő lesz az üzletmenet.

Elméletben régen tisztázott kérdés, hogy csakis a korszerű, jó minőségű, olcsón és magas műszaki színvonalú technológiával gyártott termék lehet alapja, tartósa, a rentabils gazdaságoknak. A gyakorlatban azonban, ennek az alapnak a megteremtése, nem is egyszer, tüstént a kezdetkeztől megteremti — a technológus és a konstruktőr között húzódo szakadék miatt. Ezt a szakadékot a fogyasztók is lépten-nyomon tapasztalhatják. Hányszor megessét már, hogy valamely kiállításon megcsodálható volt egy-egy konstruktőri elképzelés remekbeszabott laboratóriumi mintapéldánya. Ez a mestermunka azután odakerül a technológushoz, s kiderül, a laborpéldánynak nincs műszaki bázisa. Nincs olyan anyag, gép, szerszám, szakember, amellyel a sorozatgyártás megindítható lenne. Elkezdődik a bütykölés, a kompromisszum keresése, amelynek azután vagy a kölcsön, vagy az élettartam, vagy a termék tudománya látja a kárát.

A konstruktőri elképzelés — és ez nagyon lényeges — általában mindig megfelel a kívánatos színvonalnak, a fogyasztói elvárásoknak, s így a vállalat jövőbeni rentabilitásának is. Ebből pedig az következik, hogy hovatovább, a jó minőségű termék, a magas műszaki színvonalú fogyasztási cikk nem a konstruktőri szándék, felkészültség és telemény függvénye. Az ilyen tulajdonságokkal bíró termék nem szülehet meg — nagy sorozatban — csak a gyártmányfejlesztés asztalán, hanem csak a tudatos, folyamatos, átgondolt és összehangolt műszaki fejlesztési munka keretében.

Példák sora igazolja, hogy jó minőségű terméket, korszerűt, elavult technológiával nem lehet készíteni, csak toldozva-foltozva. Például az utóbbi években az acélemez radiátorok minőségét és mennyiségét gondjait a legjobb szándékkal sem sikerült megszüntetni, amíg munkába nem állt a dunaiúrsírosi új korszerű gyártósor.

A fegyelem és a gondosság persze sok mindent

JATE — bölcsészettudományi kar

A József Attila Tudományegyetem bölcsészettudományi kara — melynek két társkarát, a természettudományi és jogi kart már korábban bemutatuk — szintén az egyetem Szegedre költözésével kezdte meg munkáját városunkban.

Az előadások eleinte a Dugonics téri központi épületben folytak és a különböző tanszékek csak később költöztek át jelenlegi helyükre, a hatalmas Ady téri palotába.

A kar Dugonics téri éveire egyébként József Attila jól ismert kicsapátása mellett a Szegedi Fialatok Művészeti Kollégiumának megszerveződése is fűződik.

A bölcsészettudományi kar jelen éveiben főképp tanárokat képez, ám az oktatási rendszer több szakon a nem

tanári — bölcsész — képesítés megszerzését is lehetővé teszi. Így a második, illetve a negyedik félév végén a következő szakokra lehet specializálódni: angol, francia, latin, magyar, német, olasz, orosz, történelem, Görög, pedagógiából, általános és alkalmazott nyelvészetből pedig csak kizárólag nem tanárként — azaz bölcsészként — lehet diplomázni.

Az említettekén kívül még egy szakot oktatnak a JATE bölcsészkarán: a finnugort, amely három év alatt valamely más szak — elsősorban a magyar — mellett végezhető el.

A tanárszakokon folyó oktatás célja természetesen a középiskolai szaktanár képzés, a nem tanárszakok viszont egy-egy tudományterület számára biztosítják a szakember-utánpótlást: magyar nyelvészeket, irodalomtörténészeket, filozófusokat, történészeket bocsátanak ki.

Dékáni engedéllyel — a szokásos két szak mellé — még egy harmadik is választható. Erre általában a második vagy negyedik félév lezárása után kerül sor.

A lehetséges szakpárosítások közül néhány bizonyára sokak számára újdonságként hat. Az általános és alkalmazott nyelvészetet, például a matematikaszakos nagydíjak is választhatják, s épp így a pedagógia szak is nyitva áll a természettudományi kar hallgatói számára.

Ami az általánosan kötelező tantárgyakat illeti, azok közül a marxizmus-leninizmust, a logikát, a honvédelmi ismereteket kell megemlíteni, többek között. A tanárjelöltek emellett termé-

szetesen még pedagógiát és pszichológiát is hallgatnak. E két tárgy alaposabb ismerete különösen az ötdévből szokásos iskolai gyakorlatokon fontos.

Mint a JATE másik két karán, a BTK-n is egyre több hallgató vesz részt az úgynevezett „kiscsoportos” oktatásban. A tanítás új formáját a szemináriumok mellett az előadásoknál is alkalmazzák, s így újabban csupán 30—40 fő számára tartanak előadásokat a tanárok. 1969 őszétől a politikai gazdaságtant és a filozófiát is kisebb csoportok bevonásával tanítják.

Mint dr. Kalocsay Dezső tanszékvezető egyetemi tanár, a filozófiai tudományok kandidátusa, a bölcsészettudományi kar dékánja elmondta, a tervek szerint még 1970-ben új tanszékek alakulnak a karon, így megszervezik az általános nyelvészeti tanszék, külön pedagógiai és lélektani, valamint külön német és angol tanszék alakítását. Az utóbbi említettek korábban egy intézet keretei között dolgoztak.

Jelenleg 549 nappali tagozatos hallgatója van a szervezeti változások előtt álló karnak, közülük 116-an most fognak diplomázni. A levelező tagozaton tanulók száma 325, akik közül 104 a végzős. (A következő tanévre 100 elsőéves iratkozhat be.)

A közel 900 hallgató oktatását végző tanárok előadásait megtartása és a szemináriumok vezetése mellett természetesen sokrétű tudományos munkát is végeznek. Dolgozataikat a kar 7 Actája és egyéb szakfolyóiratok közlik.

A. L.

Alom és valóság

Mulatság után — börtön

Tavaly december 7-én táncmulatságot rendeztek a szatymazi kulturházban. A szórakozó fiatalok között ott volt Csányi István (Szatymaz, Béke utca 21.) 19 éves fiatalember is. Csányi sokszor fordult meg a sötét előtt, és esteire alaposan berugott. A zenekar eljátszotta az utolsó számot, Csányi és R. Nándor együtt indult hazafelé. Az úton találkoztak K. Katalinnal, akit Csányi meglépett, segítsen lakására vinni R. Nándort, mert egymaga nem bír vele... Szerencsésen meg is érkeztek R. Nándorhoz. Azután együtt folytatták az útjukat a havas Béke utcán. Csányi ekkor kezdett „akcióba”: előbb megragadta a lány kezét, s azt hátracsavarta, megpróbálta átölelni. K. Katalin ekkor még el tudta lökni magától a dűrya fiatalembert, mire az K. Katalint egy közeli hórakásra lökte. Vad küzdelem kez-

dődött közöttük. Az erőszakoskodásnak az arra haladó Sz. Sándor vetett véget.

Alig telt el néhány nap, Csányi István — aki, ha ivott, a fenegyereket játszotta — ismét a Béke utcában tombolta ki magát: találkozott ifj. A. Györggyel, akit minden ok nélkül pofon vágott, kezét hátracsavarta és belerúgott. Hogy miért? A bíró kérdésére Csányi István csak ennyit válaszolt: „Hülyeségből”.

A szegedi járásbíró dr. Fedor Attila tanácsa előtt Csányi István részegségére hivatkozott. Mindent az ital hatására próbált fogni. Természetesen a védekezést nem fogadták el, erőszakos népi közönség kísérletéért, feltűnően durva becsületértésért egy év és négy hónapi szabadságvesztésre ítélte a bíróság. Mellékbüntetése: két évre eltiltották a közügyek gyakorlásától.

Miről álmodik a lány?

A „Négy évszak” arany-színű írt betűt a házastársakkal szolgálat címtábláján nyilván azt jelentik, hogy párválasztási ügyben rendelkezésre állanak az életük tavaszán, levő, a nyarat elő, az őszéhez, teléhez érkezetteknek egyaránt. Jelentkeznek is náluk minden korosztályból szép számmal a férj- és feleségjelöltek. Működésük első három-négy hónapjában már több mint 3000 nőten, hajdon, elvált és özvegy töltötte ki a kérdőívet, választ a pszichológus kérdéseire, fizette is a jövedelméhez mért szolgáltatási díjat, azaz a „belepódiát a boldogsághoz”. S ami nagyon érdekes: a 3000 párkereső közül körülbelül 1500 az ország tizenkilenc megyéjéből utazott fel, sokszor több száz kilométer távolságból Budapestre, hogy feleljen a pszichológusnak és a kérdőívnek. A legtöbb vidéki jelentkező Miskolcra, Győrre, Szegedre, Debrecenre, Nyíregyházára, Kaposvárról érkezett.

A Fadrusz utcai székházból a nagy gondtal készült személyiségportrék a számítógép-központba kerülnek, ahol a memóriaegység magába fogadja a sok nő és bizony jóval kevesebb férfi adatait, s javaslatot tesz a szerinte összeillők személyes bemutatására. A komputer ajánlást először a pszichológus bírálja fölül, majd maga az élet. Bizonyára lesznek a bemutatottak között olyanok, akik eljutnak a házasságkötésig, s olyanok is, akiknek majd később más, kívánásuknak megfelelőbb társat kell ajánlani.

A leendő házastársra vonatkozó igény, vagy ahogy az itt dolgozó pszichológusok mondják, a jelentkezőknek a jövődöbelével szemben támasztott elvárása rendkívül tanulságos képet rajzol ki arról, hogy 1970-ben, „holdvilágos éjszakán, miről álmodik a lány?”. Mint kiderül, a mai nő nem vár hófehér paripán érkező királyfiat, elváltja viszont, hogy választója lehetőleg érettségizett, ha lehet diplomás férfi legyen, de a minimális kívánalom is nyolc általános! Aztán egy látszólag ellentmondó óhaj: vegyen részt az illető a házimunkában, de ugyanakkor olyan egyéniség legyen, „akire fel lehet nézni”. Jövedelem szempontjából a nők igénye havi 2000—3000 forint körül van. A viszonylag magas jövedelemigény jórészt abból táplálkozik, hogy a feleségjelölt úgy érzi: a jó jövedelem a sikeres életvitel bizonyítéka a férfinál... A külsőt nem tartják annyira lényegesnek, mint gondolkodhatnánk, de a pocakos, valamint a vörös hajú fiúk nem nagyon kaposak. Részletes kikötéseket tesznek a nők a negatív tulajdonságok tekintetében. (Többszörösen elváltak, alkoholista kíméljenek!) Nem lelkesednek olyan férfiriért sem, aki gyereket, vagy pláne anyóstit hoz a házhoz.

A férfiak elsősorban az előnyös külsőt, dekoratív megjelenést kötik ki, sokszor pontosan meghatározva a szem- és hajszínt, a magasságot.

A ROZSA FERENC GIMNÁZIUM
ÉS SZAKKÖZÉPISKOLA
az 1970/71. tanévre

felvételt hirdet

a dolgozók 2 éves szakközépséskolájába esztendőszes, géplakatos és villanyszerelő szakmákban. Jelentkezhetnek az emelt szintű és hagyományos végzettségűek, munkanapokon du. fél 5-ig. Jelentkezési határidő: 1970. április 30-ig.

Gerencsér Ferenc